

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniške podjetje SZDL "Nad Osk" - Direktor: Rudi Janžura - Oglavni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna "Slov. poročevalca" - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 4, telefon 23-522 do 23-524 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 4, telefon 23-522 do 23-524 - Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 4, telefon 21-494, za ljubljanske naročnike 29-463, za zunanje 21-632 - Poštni predal 25 - Tekoči račun Narodne banke 601-T-163 - Mesna naročnina 200 din

Poročevalac

DRUGA IZDAJA

Trije zakonski načrti

pred odbora za gospodarstvo zvezne ljudske skupščine

Odbora za gospodarstvo Zvezne ljudske skupščine bosta pričela 3. februarja razpravljati o načrtu osnovnega za-

Načrt osnovnega zakona o gozdovih

ki so ga izdelali v sekretariatu za zakonodajo in organizacijo zveznega izvršnega sveta, naj bi po mnenju sveta služil skupščinskima odboroma za izdelavo osnovnega zakona o gozdovih, kajti vrsta organov ljudskih republik gleda različno na organizacijo gospodarstva, ta gledanja pa se bistveno razlikujejo od stališča, ki ga je formuliral sekretariat za zakonodajo.

Izbrana dokumentacija, ki je priložena načrtu in ki vsebuje pripombe republik in raznih strokovnih organizacij, bo lahko koristno služila članom odbora za gospodarstvo obeh domov pri iskanju najboljših rešitev. Pripombe upoštevajo predvsem stanje naših gozdov in potrebe v posameznih republikah. Najstarejše so pripombe, ki se nanašajo na upravljanje gozdov, tako da je precej predlogov, ki so nasprotni določenim postavitvam načrta.

Načrt je razdeljen v sedem poglavij. Prvo poglavje vsebuje osnovne določbe, ki zajemajo nekaj pravil za vzdrževanje in vzgojo gozdov, ki pa so podrobno obdelana v poznejših poglavjih. Drugo in tretje poglavje govori o zaščiti in razvoju gozdov in v njem so predvidene obveznosti državnih organov gospodarskih organizacij in posameznikov za čuvanje in razvoj gozdov.

Najpomembnejše je peto poglavje - o upravljanju gozdov - in nanj je bilo danih tudi največ pripomb. Po načrtu naj bi upravljanje zajelo gojitev, urejevanje in zaščito gozdov ter gozdarne zemljišča, pravico odločanja o sečnji in drugem izkoriščanju, ter razpolaganje z glavnimi in vzporednimi gozdnimi proizvodi. Prav tako spada sem urejevanje hudournikov, razvijanje in izkoriščanje lova ter gradnja gozdnih poti in potrebnih zgradb.

Z gozdovi naj bi upravljala gozdna gospodarstva, ki bi bila gospodarske organizacije in bi imela svoje gozdne sekcije in posebne obrate. Gozdno go-

šavnega premoženja upravljati okrajni ljudski odbori, z izjemo pa tudi občine. To upravljanje bi izvajali preko uprave za gozdarstvo. Tako stališče se utemeljuje s tem, da gozd ni osnovno sredstvo. Po nekem drugem predlogu bi lahko izkoristila gozdove le specializirana podjetja, nika-

kor pa ne gozdna gospodarstva, pravica upravljanja pa naj bi obsegala le razvijanje in gojitev gozdov, kakor tudi razpolaganje z glavnimi in vzporednimi gozdnimi proizvodi. Tu so tudi predlogi, da naj bi gozdno gospodarstvo ne bilo organizirano kot podjetje, kakor to predvideva načrt, marveč kot ustanova s samostojnim financiranjem. Več predlogov se zavzema tudi za to, da bi se poleg velikih gozdnih gospodarstev z gozdnimi sekcijami, ustanovila tudi manjša gospodarstva brez sekcij.

Tokrat so

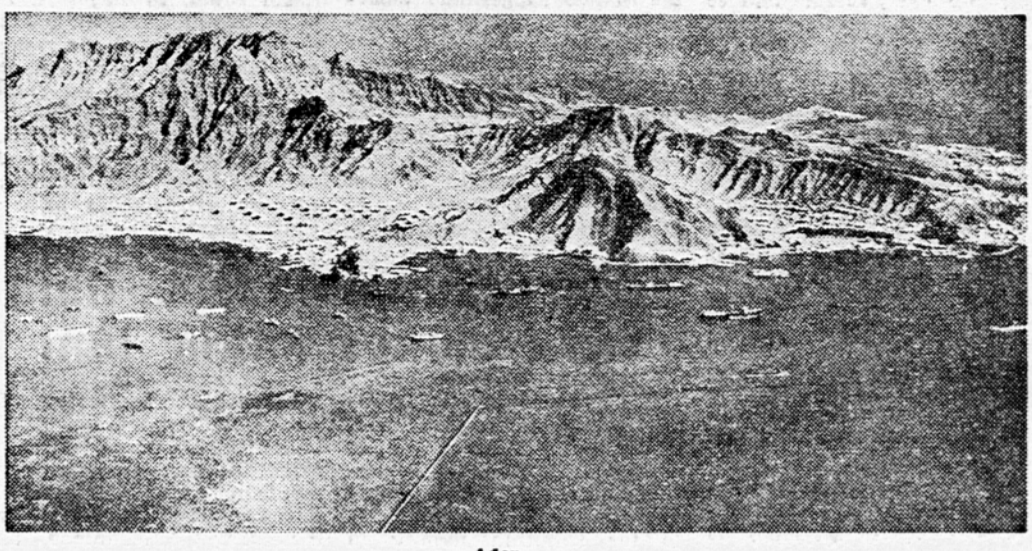
Načrt zakona o vinu

izvodno je treba dovoliti pod pogojem, da je vino, ki je umetno izdelano, tudi vidno prikaže, da bo poleg teh pripomb dal zvezni izvršni svet v času razprave v odborih še več drugih pripomb, v katerih bo zastopal stališče, ki se razlikuje od tistega v načrtu.

Sam načrt ima za cilj favorizirati proizvodnjo in promet čim boljših in čim kvalitetnejših vin, preprečevati promet slabih in pokvarjenih vin, kakor tudi vin od neposrednih rodnih hibridov. Da bi se stimuliralo proizvodnjo dobrih in kvalitetnih vin, so predvideni tudi ukrepi za zaščito naziva in porekla vina, s čimer bi se onemogočil promet vina, ki po svoji kvaliteti ne ustreza določeni nazivu. Posebej je urejeno vprašanje proizvodnje specialnih vin, v načrtu pa je tudi organizacija vinske inšpekcije, sestavljena iz inšpektorjev, ki bi jih postavili ljudski odbori okraja ali mesta.

Načrt zakona o prevozu na železnicah

urejuje odnos med železnico in strankami, ki se poslužujejo uslug železnice. To vprašanje do danes ni bilo urejeno, zaradi česar so bili na dnevnem redu spori in nasprotna mnenja. Uporaba pravnih pravil iz predvojnih predpisov je vnesla enostranski postopek,

Aden

Predsednik Tito v Adenu

Sporočilo predsednika indijske vlade Nehruja predsedniku Titu

»Galeb«, 31. jan. (Tanjug). — Britansko topništvo z obale in vsidranih bojnih ladij v Adenu je danes izkazalo predsedniku Titu vse vojaške časti, ki je davi izstopil na kopno. Maršala Tita in njegove delegacije so sprejeli in pozdravili guverner Adena sir Tom Hickenbottom, glavni sekretar britanske uprave za Aden Robertson in druge britanske vojaške osebnosti.

Predsednik Josip - Broz Tito se je v avtomobilu vozil vzdolž adenskega pristanišča, si ogledal pristaniške naprave, nato pa evropski in arabski del mesta. Skupno s predsednikom Titom so si pristanišče in mesto Aden ogledali podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Ran-

alni sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan in generalni major Milan Zeželj. Po ogledu pristanišča in mesta je predsednik Tito sprel na »Galeb« guvernerja Hickenbottoma na kratek vljudnostni obisk.

Predsednik Tito je na »Galeb« sprejel tudi poveljnika indijske fregate »Tir« in britanske križarke »New Foundland«, ki sta prišla pozdravit poveljnika predsednikove eskadre viceadmirala Cernija. Obe bojni ladji, zasidrani v adenskem pristanišču, sta davi na čast jugoslovanskemu predsedniku izobesili paradno in jugoslovansko zastavo. Viceadmiral Cerni je vrnil obisk indijskiemu in britanskemu poveljniku.

Pred večerom je predsednik Tito spet izstopil na kopno in se z vsemi člani svojega spremstva udeležil slavnostnega sprejema, ki ga je priredil njemu na čast guverner Adena. Takoj nato se je vkrcal na »Galeb«, ki je odplul iz Adena proti Rdečemu morju.

New Delhi, 31. jan. (Tanjug). Predsednik indijske vlade Nehru je poslal predsedniku Titu naslednje sporočilo:

»Zahvaljujem se za Vaše ljubezljivo sporočilo. Vaš obisk in obisk Vaših sodelavcev je prišpeval k tesnejšemu zbliznanju med nami in utrdil prijateljske zveze in razumevanje med našimi državama. Vse to daje ugodne možnosti za naše bodoče sodelovanje na mnogih področjih, zlasti pa za ohranitev miru in zboljšanje mednarodnega sodelovanja. Pričakujem ponovnega sestanka z Vami.»

S tem sporočilom je predsednik Nehru odgovoril na sporočilo predsednika Tita z »Galeb« tik pred odhodom iz Indije.

O avtonomiji za tržaško, goriško in videmsko pokrajino

Trst, 31. jan. Predstavniki italijanske republikanske stranke iz videmske, goriške in tržaške pokrajine so se sestali v Trzinu ter razpravljali o vprašanju avtonomije. Na sestanku so se postavili na stališče, da mora avtonomija v skladu z italijansko ustavo obsegati videmsko, goriško in tržaško ozemlje. Od bili so načrt italijanske Komunistične partije, da bi tržaško ozemlje dobilo ločeno avtonomijo.

Razgovori o ureditvi plovbe na Donavi ob Romuniji

Beograd, 31. jan. Jugopres je zvedel, da so se 31. januarja začeli v Beogradu razgovori med Jugoslavijo in Romunijo za sprejem pravilnika o režimu plovbe na mejnem jugoslovansko-romunskem delu Donave izven Džerdapa. Pravilnik mora biti sprejet na osnovi čl. 23. konvencije o režimu plovbe na Donavi, ki je bila podpisana leta 1948 v Beogradu. Jugoslovansko delegacijo vodi pri teh razgovorih svetnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Emil Malešev, romunsko pa Adrian Josipescu, pomočnik direktorja v romunskem ministru za zunanje zadeve.

Zvedelo se je tudi, da bo februarja v Temišvaru sestanek hidrotehničnih strokovnjakov Jugoslavije in Romunije za preprečitev morebitnih poplav v obmejnem pasu med obema državama. Na čelu jugoslovanskih strokovnjakov je ing. Gazič, svetnik zvezne komisije za vodno gospodarstvo.

Seja odbora sekretariata ankarškega sporazuma

Beograd, 31. jan. Odbor stalnega sekretariata ankarškega sporazuma je imel danes v Beogradu zaključno sejo, na kateri je odobril poročilo šefa biroja o delovanju stalnega sekretariata, ki ga bodo poslali vladam ankarškega sporazuma. Stalni sekretariat se bo preselil v Ankaru 5. februarja.

SPOR V FORMOSKI OZINI PRED VARNOSTNIM SVETOM

Čangkajšek naj gre v pregnanstvo

Zahteve ZSSR — Predlogi Clementa Attleaja in njegova zahteva, naj dobi LR Kitajska svoje predstavništvo v Varnostnem svetu — Najhuješe bombardiranje Kvevoja

New York, 31. jan. (Reuter). Zvedelo se je, da je predsednik Varnostnega sveta Leslie Munro sklenil predložiti za današnje sejo Varnostnega sveta sledeče točke:

- 1. Določitev dnevnega reda; 2. Pismo Nove Zelandije; 3. Pismo Sovjetske zveze.

Sovjetska zveza je sinoči zahtevala, naj Varnostni svet Združenih narodov nujno prouči njeno pritožbo o ameriški agresiji proti Kitajski. Sovjetska zahteva je bila izražena v pismu, ki ga je poslal delegat ZSSR v Varnostnem svetu Soboljev danes predsedniku Varnostnega sveta novozelandskemu predstavniku Munroju. V pismu obtožuje ZDA, da se mešajo v notranje zadeve Kitajske, in pravi, da ameriška napadalnost na področju Formoze »povečuje napetost na Daljnem vzhodu ter nevarnost za novo vojno.«

»Pri teh razmerah«, je rečeno v pismu, »je dolžnost Varnostnega sveta, da nujno stori korake, ki naj napravijo konec napadalnim dejanjem ZDA proti Kitajski in vmešavanju v notranje zadeve Kitajske«. Na koncu zahteva sovjetski predstavnik takojšnje sklicanje Varnostnega sveta, ki naj prouči napadalnost ZDA proti Kitajski na področju Formoze in drugih kitajskih otokov. Pismu je bil priložen tudi prepis predloga resolucije, ki zahteva, da Varnostni svet »obsoja ta agresivna dejanja« in priporoči vladi ZDA »nujne korake za prenehanje napadalnih dejanj in vmešavanja v notranje zadeve Kitajske.«

Delegati ZDA, Velike Britanije, Francije in Nove Zelandije v OZN so imeli sinoči sestanke, na katerem so proučili to najnovejšo sovjetsko zahtevo. Diplomatski opazovalci poudarjajo, da bi nova sovjetska pobuda utegnila spodbuditi kitajsko vlado, da bi poslala svojega predstavnika v Varnostni svet.

Tokio, 31. jan. (AFP). Uradni japonski krogi optimistično razlagajo sovjetsko zahtevo za takojšnje sklicanje Varnostnega sveta.

London, 31. jan. (AP). Vodja laburistov Clement Attlee je včeraj predlagal, da bi Čangkajšek in njegove bližje sodelavce poslali v pregnanstvo. V intervjuju, ki ga je dal časopisu »Daily Herald«, je Attlee svoj načrt strnil v tri točke:

- 1. Čangkajšek je treba poslati v pregnanstvo; 2. Formozo je treba nevtralizirati, nato pa izvesti plebiscit, na katerem bi narod odločil, če hoče biti priključen Kitajski; 3. Formozo je treba izvzeti iz ameriškega otoškega obrambnega sistema.

Attlee je dejal, da ameriški koraki nimajo nič skupnega z Združenimi narodi, pač pa jih (Nadaljevanje na 2. str.)

Vse priprave so končane

Pretekli četrtek je zase dal okrajni ljudski odbor Radovljica, večeraj pa OLO Kranj. Oba odbora sta na svojih sejah dokončno izglasovala predlog o novi upravno-teritorialni razdelitvi Gorenjske, katerega bodo še te dni dostavili Ljudski skupščini LRS, ki naj bi po posebni resoluciji, katere bo verjetno predložena zvezni skupščini že na prvem zasedanju (predvidoma 10. februarja), na naslednjem zasedanju o tem in eventualnih predlogih drugih okrajnih in mestnih ljudskih odborov že dokončno sklepala.

Kranjski okrajni ljudski odbor je na včerajšnji seji poslušal in razpravjal o poročilu Mirana Košmelja o dosedanem delu pripravljalnega odbora za ustanavljanje komun na Gorenjskem. Poročilo je obravnavalo predvsem celoten postopek pri izdelavi predloga o teritorialnem oblikovanju komun in načela statuta za nove občine in okraj. Posebno je potrebno omeniti, kako zelo je pripravljalni odbor čutil načela demokratičnih pravic državljanov glede vključevanja posameznih krajev in naselij v to ali ono kumuno. O tem so povsod odločali praviloma zbori volivcev. Bilo je pa nekaj primerov zelo slabo obiskanih zborov (Smlednik le 13 odstotkov), ali pa v drugih krajih, kjer so imeli po dva zborov in so se na prvem odločili za eno, na drugem pa za drugo kumuno. V vseh takih primerih, kjer večina prebivalcev ni izrazila svojega stališča, je pripravljalni odbor med vsemi volivci prizadetih krajev izvedel anketo, pri kateri je mogel vsak državljan ob zagotovljeni tajnosti povedati svoje mnenje. Ta postopek jamči, da sedanji predlog o upravno-teritorialni razdelitvi resnično odraža voljo večine prebivalcev glede vključitve v to ali ono kumuno. Ni dvoma, da bo tako temeljito opravljeno delo lahko pospejšilo odločitev ljudske skupščine.

Ko je okrajni ljudski odbor potrdil tudi celotno ostalo delo pripravljalnega odbora, so nekateri odborniki izrazili željo, naj bi republiška skupščina čimprej sprejela in potrdila predlog nove upravno-teritorialne razdelitve Gorenjske. To med drugim tudi zaradi tega, ker je vse delo na terenu opravljeno in prebivalstvo želj izvedbo dosedanjih priprav; dalje, ker je čutili vpadanje aktiv-

Začasna veterinarska konvencija z Avstrijo

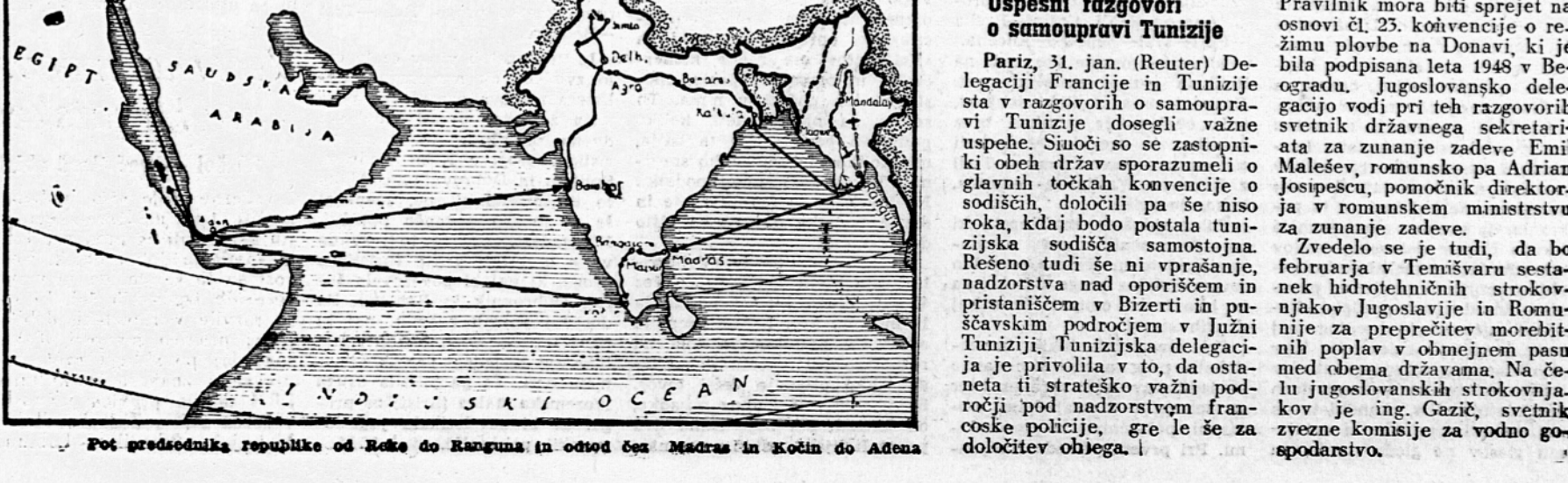
Beograd, 31. jan. Po poročilih Jugopresa bo 1. februarja v Beogradu podpisana začasna veterinarska konvencija med Avstrijo in Jugoslavijo. Ta konvencija je bila parafirana na Dunaju ob koncu novembra leta 1954.

Obnova obmejnih znakov ob Romuniji

Beograd, 31. jan. Dne 28. februarja v Temišvaru podpisan jugoslovansko-romunski sporazum o obnovi obmejnih znamenj. S tem sporazumom bodo letos obnovljena znamenja med obema državama.

VREME

Vremenska napoved za torek: Toplo, pretežno oblačno vreme, v zahodni Sloveniji manjše rahle padavine, predvsem na južozahodnih pobočjih. Temperatura med 5 in 12°C.

Pot predsednika republike od Beke do Ranguna in odhod čez Madras in Kotin do Adena

Na Goriškem naj bi bile štiri komune

Seji OLO v Novi Gorici je prisostvoval tudi predsednik izvršnega sveta LRS B. Kraigher

Novi Gorica, 31. jan. Današnje seje obeh zborov okrajnega ljudskega odbora v Gorici so se udeležili tudi predsednik izvršnega sveta LRS Slovenije Boris Kraigher, zvezni poslanec France Bekv, poslanec zbornice proizvajalcev Anton Šturm in republikanski poslanci. Ko so odborniki sprejeli vrsto gospodarskih in socialno-zdravstvenih odlokov, med njimi tudi o začasnem financiranju proračunskih izdatkov OLO v Gorici za prvo tromesečje tekočega leta, in predlog o najetu posojila pri Narodni banki v višini 50 milijonov din za nemoteno poslovanje okrajnega ljudskega odbora do sprejetja rednega proračuna in ko so potrdili in odobrili poročila okrajnega odbora v Gorici, sodnika za prekrške, finančne in tržne inšpekcije, se je razvila živahna razprava o komunah.

Iz razprave o komunah, v kateri so sodelovali številni diskutanti, je bilo razvidno, da dosežanja tolačenja o komunah v nekaterih krajih, predvsem v gornjevipski dolini in okolici Sempetra, niso zajela vsebinske plači za ustanavljanje komun, temveč so se zadrževala bolj pri upravnno-teritorialnih izprehembah. Zato so ljudje mislili, da gre le za nekako povečanje dosežanj občin in so izražali bojazn, da bi bili ti kraji s spojitvijo občin v večja teritorialna enota nekako prikrajšani. Zato bo treba o tem še mnogo razprav. Pokazale so se namreč tudi težnje, kakor je rekel

V Zadru bo letos kongres svetovne federacije mladih zadružnikov

V zadnjih letih je postal Zadar mednarodno mladinsko shajališče. Tam so namreč ustanovili počitniško tabornišče, kjer se je zbirala ob počitniških mladina iz vseh strani sveta in imela hkratni tudi več pomembnih sestankov, ki so jih največ organizirali študentje.

Letos v juliju bodo v Zadru organizirali tudi svetovni mladinski kongres mladih zadružnikov, ki ga bo organizirala svetovna federacija mladih zadružnikov. Ljudska mladina Jugoslavije pa pripravljata za letos poseben socialistični seminar, ki se ga bodo udeležili tudi številni mladi socialisti iz drugih držav.

Nad 400 naših študentov bo letos odšlo v druge države in tam obiskovalo razne strokovne tečaje in seminare.

M. B.

I. razstava kemične industrije Jugoslavije

Medtem ko nastajajo na republiških sestankih predstavnikov naše kemične industrije pregledi sedanega stanja in možnosti za perspektivni razvoj te dokaj zastarele panoge, pripravlja naša kemična industrija svojo prvo jugoslovansko razstavo, ki bo v Beogradu od 8. do 16. maja, v dnevi velikega posvetovanja o stanju in razvojnih možnostih te pomembne industrijske panoge. Ta razstava bo po svojem obsegu in značaju največja manifestacija dosežanj uspehov kemične industrije, obenem pa bo imela tudi velik reprezentativni, propagandni pomen. Razstava bo v prostorih Doma kulture »Braća Stamenkovič«. Razstavni prostori bodo merili okoli 1200 kvadratnih metrov. Osrednji del razstave bo prirejen pod geslom »Vloga kemije v gospodarstvu« in bo imel 16 pododdelkov. Med drugim bo prikazan pomen sedanje proizvodnje kemičnih izdelkov v energetiki, prometu, medicini, oboževalni industriji in atomistiki. Posebni oddelki bodo posvečeni perspektivnemu raz-

Predlagajo izpremembe v predpisih o delavskem samoupravljanju

Zagreb, 31. jan. (Tanjug). V nedavni anketi o problemih delavskega samoupravljanja, ki jo je organiziral odbor za gospodarske organizacije pri zboru proizvajalcev Sabora Hrvatske, je veliko število sindikalnih organizacij v podjetjih, okrajnih in mestnih zborov proizvajalcev izrazilo mnenje, da bi bilo potrebno izpremembe in razširiti pravne predpise o delavskem samoupravljanju.

Za nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja bi bilo važno, kakor je bilo ugotovljeno v anketi, da se točneje določijo pristojnosti delavskega sveta. Delavski svet naj bi odobral plan, odločil o osnovnih sredstvih in razdeljevanju dobička podjetja, razpisoval natečaj za direktorja, ga postavil oz. predlagal njegovo zamenjavo itd. Poudarjeno je bilo tudi mnenje, da bi predpisi morali določiti pravico delavskega sveta, da lahko razveljavi vsak sklep upravnega odbora, direktorja in drugih voditeljev podjetja, razen onih, ki izvirajo iz obveznosti do tretjih oseb. Brez te omejitve se ne bi mogla jamčiti pravna in poslovna varnost. Potrebno bi bilo prav tako točno določiti pravice in dolžnosti delavskih svetov in delovnih mestih in obratih. Izraženo je bilo mnenje, da bi mogli ti organi predvsem sklepati o higijensko-tehnični zaščiti, nekaterih tarifnih zadevah in podobnem.

Različna so mnenja o načinu volitev delavskih svetov. Prevladuje težnja, da bi njihov mandat moral trajati dve na leto. Izkušnja je pokazala, da se more samo manjšo število članov delavskih svetov v enem letu temeljiteje seznaniti s problemi podjetja, pravni in drugi predpisi. Posebne važnosti je predlog, naj bodo v velikih kolektivih, kjer je razmera težko poznati vse ljudi, volitve na podlagi dveh kandidatnih list, kandidati pa naj se volijo po številu dobljenih glasov ne glede na to, na

„Skrivnostna“ prva stalna inozemska pomorska proga za našimi pristanišči

Prvo progo so uvedli Italijani, drugo namestavljajo odpreti Grki

Prvič po vojni je reško pristanišče spet povezano s stalno inozemsko pomorsko linijo. To je poseben uspeh. Proga je pred kratkim vzpostavila italijanska paroplovna družba »SIAM« (»Societa Azionaria industrie marittime«) iz Ancone. Vsak torek prihaja sedaj v reško pristanišče ladja »Valfiorita«, dokaj velika potniško-tovorna enota 2.259 bruto ton, ki vzdržuje tedensko zvezo na progi Ancona—Mali Lošinj—Reka—Pulj—Trst—Benetke—Ancona. »Valfiorita« ostane čez noč na Reki in zjutraj nadaljuje pot. Doselej je bila na Reki dvakrat, toda obkraj je priplula brez potnikov in brez kakršnegakoli tovora, popolnoma prazna. Tudi z Reke je »Valfiorita« odplula, kakor je prišla.

Poleg splošnih značilnosti, ki smo jih omenili v zvezi z ustanovitvijo te inozemske potniško-tovorne stalne proge za Reko, pa bi bilo treba omeniti še nekaj drugih stvari.

Pri otvoritvah takih in podobnih prog naredijo navadno na ladji slavnostni sprejem, kjer se seznanijo s krajevnimi oblastmi, političnimi in pomorskimi. Pri prvem prihodu italijan-

Strojgradnja bo letos dala za 18 odstotkov več izdelkov kakor lani

Naša industrija strojgradnje bo začela letos izdelovati v večjih količinah stroje in naprave za obnovo in rekonstrukcijo starejših tovarn predelovalne in živilske industrije ter zaščitnih naprav in orodja za rudnike. Strojgradnja bo povečala proizvodnjo traktorjev za kmetijstvo za 50% in bo dala več novih izdelkov za vas in široko prosto. Skupno povečanje proizvodnje bo zneslo v primerjavi z lanskim letom okrog 16%.

Dopolnilne volitve v koprskem okraju

Koper, 31. jan. V novopriključnih krajih cone A bodo 27. februarja dopolnilne volitve. Jutri bosta v Plavljah in na Skofljah prva množična predvolilna sestanka, na katerih bodo razpravljali o nameni volitev. V posameznih krajih je bilo že več sestankov odborov osnovnih organizacij Socialistične zveze, dne 4. februarja pa bo v Plavljah in na Skofljah zbor volivcev, na katerem bodo določili kandidatno listo. Do 6. februarja bodo tudi v 48. in 49. volilni enoti določili kandidate za okrajni zbor okrajnega ljudskega odbora.

Naša zastopnika v mednarodnem združenju za proučevanje zakonodaj

Beograd, 31. jan. Združenje za vzporedno zakonodajo, katerega sedež je v Parizu, je določilo za rednega člana Vladimira Simiča, podpredsednika zvezne ljudske skupščine, in dr. Milana Bartoša, državnega svetnika in profesorja beograjske univerze. To združenje je mednarodnega pomena in je bilo ustanovljeno pred sedemletji. Člani združenja so ugledni pravniki vsega sveta. Namen tega združenja je, da spremlja izpremembe v zakonodaji in sodni praksi raznih držav ter proučuje možnosti za vskladitev zakonodaj. (Jugopres)

Večerne trgovske šole na Hrvaškem

20 šol — več tisoč obiskovalcev

Večerne šole niso nobena novost. Tudi na Hrvaškem so jih ustanovili že pred več leti in so imele dober obisk. Nalaganje traja 14 mesecev in je namenjeno trgovskemu oseblju. Po opravljenem izpitu dobijo absolventi iste pravice, kakor da so končali kakšno nižjo strokovno ali trgovsko šolo.

Večerne trgovske šole je doselej končalo več tisoč obiskovalcev.

VIL SEJA OLO V CELJU

Nova organizacija zdravstvene službe v celjskem okolišu

Primanjkljaj v celjski bolnišnici — Uspeh fluorografiranja na celjskem področju — Razveljavljenje sklepa o dopolnilnem prispevku za socialno zavarovanje

Celje, 31. jan. Dopoldne je bila osma skupna seja okrajnega zbora in zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora v Celju. Med gosti sta seji prisostvovala zvezna poslanca tov. Viktor Avbelj in tov. Franc Simončič.

Današnja seja okrajnega ljudskega odbora je bila zelo živahna in so člani obeh zborov uspešno sodelovali v razpravi o poročilu predsednika sveta za zdravstvo in socialno politiko Helene Borovšakove in o poročilu okrajnega sanitarnega inšpektorja dr. Ivana Podpečana.

Iz poročila tov. Borovšakove povzemamo, da je bilo lani v celjskem okraju za splošne podpirance izdanih okoli 64 milijonov din, da bi na celjskem območju potrebovali še najmanj 10 zdravnikov, na podeželju pa zlasti še srednji medicinski kader. Tov. Borovšakova je nakazala tudi organizacijo zdravstvenih domov v zvezi z ustanavljanjem komun. Z ustanavljanjem komun se bo okrajni zdravstveni dom uknil kot samoupravni organ, referat za zdravstvo pa bo vodilo tajništvo za ljudsko zdravstvo in socialno politiko. Na sedežih bodočin komun se bodo ustanovili zdravstveni domovi s popolno zdravstveno službo in sicer z zobno ambulanto, preventivno službo in z ustanovo za zaščito matere in otroka. Prav tako bo treba misliti tudi na ustanavljanje specialističnih ordinacij. Ti zdravstveni domovi v komunah bodo povezovali na svojem področju vse ambulante, ki se bodo preimenovali v zdravstvene postaje. Nova organizacija zdravstvene službe zahteva tudi potrebno koordinacijo zdravstvenih ustanov in sicer po kolektivih strokovnjakov, upravnikov domov itd.

Med kopicjo problemov, ki jih je nakazala tov. Borovšakova, pa

Včeraj in danes

Za tranzit čez reško luko

Reka, 31. jan. Danes je štajerska gospodarska delegacija pod vodstvom deželnega glavarja dr. Rudolfa Krajerja imela važne gospodarske razgovore z reškimi gospodarstveniki. Delegacija je danes sprejel tudi predsednik mestnega ljudskega odbora Reke Edo Jarda. Opoldne si je ogledala razne naprave v reški luki. Po dosežanih podatkih, bo šel skozi reško luko največji del tranzita iz Štajerske, kakor tudi iz ostale Avstrije. Avstrijska Štajerska bo sodelovala, kakor se doznava, tudi na reškem pomorskem velesejmu.

V istem času, ko se mudi ta avstrijska štajerska delegacija na Reki, je odpotovala naša gospodarska delegacija s podpredsednikom reškega mestnega ljudskega odbora Volkom Aničičem na čelu v Madžarsko in Češkoslovaško, na povratku pa se bo ustavila v istim namerom tudi v Avstriji. V reških gospodarskih krogih pričakujejo najugodnejše rezultate s potovanja teh delegacij. V. M.

Gradbeniška zbornica FLRJ bo imela nad tisoč članov

Beograd, 31. jan. Računajo, da bo imela gradbeniška zbornica FLRJ v članjenih nad tisoč podjetij iz vse države. Ustanovna skupščina zbornice, ki bo ustanovljena na podlagi sklepa zveznega izvršnega sveta, bo 9. in 10. marca v Zagrebu. V zbornico se bodo včlanila gradbeniška in montažna podjetja, projektniške organizacije, podjetja industrije gradbenega materiala in gradbeno obrtna podjetja.

Gradbeniški strokovnjaki, ki pripravljajo ustanovno skupščino zbornice, izjavljajo, da bo pri zbornici letos ustanovljen tudi center za pospeševanje gradbeništva. Ta center bo razpolagal s fondom za pospeševanje gradbeništva, v katerem se bodo stekali prispevki gradbenih in drugih podjetij, ki bodo letos znašali okoli 500 milijonov din.

Posvetovanje tehničnih strokovnjakov

Skopje, 31. jan. V zavodu za plan izvršnega sveta Makedonije je bila konferenca najbolj znanih hidrotehničnih strokovnjakov iz vse države, na kateri so proučevali načrte za graditev velikih hidrocentral na Crni reki pri Kavadarju in na Crnem Drimu pri Strugi. Po načrtu naj bi hidrocentrala na Crni reki dajala 216 milijonov, hidrocentrala na Crnem Drimu pa 250 milijonov kWh. Voda iz hidrocentrala na Crni reki bi se uporabljala tudi za na-

Večerne trgovske šole na Hrvaškem

20 šol — več tisoč obiskovalcev

Večerne šole niso nobena novost. Tudi na Hrvaškem so jih ustanovili že pred več leti in so imele dober obisk. Nalaganje traja 14 mesecev in je namenjeno trgovskemu oseblju. Po opravljenem izpitu dobijo absolventi iste pravice, kakor da so končali kakšno nižjo strokovno ali trgovsko šolo.

Večerne trgovske šole je doselej končalo več tisoč obiskovalcev.

Novi proizvodi tovarne žarnic »Tez« v Zagrebu

Zagreb, 31. jan. Med novimi proizvodi tovarne »TEZ« v Zagrebu so posebne žarnice za rudarske luči, luči za projektične aparate in fotoluči žarnice za fotografiranje. Letos bo izdelala tovarna še nekaj važnih proizvodov za široko potrošnjo, ki smo jih doslej vključno uvažali. M. B.

Desetletnica jugoslovanske kinematografije

Beograd, 31. jan. Ob desetletnici jugoslovanske kinematografije bo do v Beogradu v začetku marca odprl razstavo o razvoju kinematografije v Jugoslaviji. V teh dneh bodo v vseh bioskopih v državi predvajali izključno domače filme. Od leta 1946 dalje so v Jugoslaviji izdelali 53 umetniških filmov in približno 1400 kratkih dokumentarnih, znanstveno-popularnih in reklamnih filmov ter filmskih novosti. Nekaj umetniških filmov so izdelali v sodelovanju z uglednimi producenti iz inozemstva.

Domače umetniške filme so doselej predvajali v Franciji, Avstriji, Angliji, Belgiji, Nemčiji, Holandiji, Turčiji, Grčiji in v drugih državah. Nekateri umetniški in dokumentarni filmi (»Kekec«, »Dvojka« in drugi) so prejeli tudi mednarodne nagrade.

Podjetje »Iskra« povečuje proizvodnjo domačih kinoprojektorjev, številno kinematografskih dvoranih pa je danes za več kot 20% večje kakor v prvih povojnih letih. V teh dvoranah so od 1. 1946 dalje imeli 25 milijona predstev, ki jih je gledalo približno pol milijarda ljudi. Semu v zadnjih šestih letih je gledala jugoslovanska občinstvo okoli 1500 tujih umetnikskih filmov.

Primo progno so uvedli Italijani, drugo namestavljajo odpreti Grki

Prvič po vojni je reško pristanišče spet povezano s stalno inozemsko potniško-tovorno stalno inozemsko pomorsko linijo. To je poseben uspeh. Proga je pred kratkim vzpostavila italijanska paroplovna družba »SIAM« (»Societa Azionaria industrie marittime«) iz Ancone. Vsak torek prihaja sedaj v reško pristanišče ladja »Valfiorita«, dokaj velika potniško-tovorna enota 2.259 bruto ton, ki vzdržuje tedensko zvezo na progi Ancona—Mali Lošinj—Reka—Pulj—Trst—Benetke—Ancona. »Valfiorita« ostane čez noč na Reki in zjutraj nadaljuje pot. Doselej je bila na Reki dvakrat, toda obkraj je priplula brez potnikov in brez kakršnegakoli tovora, popolnoma prazna. Tudi z Reke je »Valfiorita« odplula, kakor je prišla.

Poleg splošnih značilnosti, ki smo jih omenili v zvezi z ustanovitvijo te inozemske potniško-tovorne stalne proge za Reko, pa bi bilo treba omeniti še nekaj drugih stvari.

Pri otvoritvah takih in podobnih prog naredijo navadno na ladji slavnostni sprejem, kjer se seznanijo s krajevnimi oblastmi, političnimi in pomorskimi. Pri prvem prihodu italijan-

Večerne trgovske šole na Hrvaškem

20 šol — več tisoč obiskovalcev

Večerne šole niso nobena novost. Tudi na Hrvaškem so jih ustanovili že pred več leti in so imele dober obisk. Nalaganje traja 14 mesecev in je namenjeno trgovskemu oseblju. Po opravljenem izpitu dobijo absolventi iste pravice, kakor da so končali kakšno nižjo strokovno ali trgovsko šolo.

Večerne trgovske šole je doselej končalo več tisoč obiskovalcev.

Vil seja OLO v Celju

Nova organizacija zdravstvene službe v celjskem okolišu

Primanjkljaj v celjski bolnišnici — Uspeh fluorografiranja na celjskem področju — Razveljavljenje sklepa o dopolnilnem prispevku za socialno zavarovanje

Celje, 31. jan. Dopoldne je bila osma skupna seja okrajnega zbora in zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora v Celju. Med gosti sta seji prisostvovala zvezna poslanca tov. Viktor Avbelj in tov. Franc Simončič.

Današnja seja okrajnega ljudskega odbora je bila zelo živahna in so člani obeh zborov uspešno sodelovali v razpravi o poročilu predsednika sveta za zdravstvo in socialno politiko Helene Borovšakove in o poročilu okrajnega sanitarnega inšpektorja dr. Ivana Podpečana.

Iz poročila tov. Borovšakove povzemamo, da je bilo lani v celjskem okraju za splošne podpirance izdanih okoli 64 milijonov din, da bi na celjskem območju potrebovali še najmanj 10 zdravnikov, na podeželju pa zlasti še srednji medicinski kader. Tov. Borovšakova je nakazala tudi organizacijo zdravstvenih domov v zvezi z ustanavljanjem komun. Z ustanavljanjem komun se bo okrajni zdravstveni dom uknil kot samoupravni organ, referat za zdravstvo pa bo vodilo tajništvo za ljudsko zdravstvo in socialno politiko. Na sedežih bodočin komun se bodo ustanovili zdravstveni domovi s popolno zdravstveno službo in sicer z zobno ambulanto, preventivno službo in z ustanovo za zaščito matere in otroka. Prav tako bo treba misliti tudi na ustanavljanje specialističnih ordinacij. Ti zdravstveni domovi v komunah bodo povezovali na svojem področju vse ambulante, ki se bodo preimenovali v zdravstvene postaje. Nova organizacija zdravstvene službe zahteva tudi potrebno koordinacijo zdravstvenih ustanov in sicer po kolektivih strokovnjakov, upravnikov domov itd.

Med kopicjo problemov, ki jih je nakazala tov. Borovšakova, pa

Včeraj in danes

Za tranzit čez reško luko

Reka, 31. jan. Danes je štajerska gospodarska delegacija pod vodstvom deželnega glavarja dr. Rudolfa Krajerja imela važne gospodarske razgovore z reškimi gospodarstveniki. Delegacija je danes sprejel tudi predsednik mestnega ljudskega odbora Reke Edo Jarda. Opoldne si je ogledala razne naprave v reški luki. Po dosežanih podatkih, bo šel skozi reško luko največji del tranzita iz Štajerske, kakor tudi iz ostale Avstrije. Avstrijska Štajerska bo sodelovala, kakor se doznava, tudi na reškem pomorskem velesejmu.

V istem času, ko se mudi ta avstrijska štajerska delegacija na Reki, je odpotovala naša gospodarska delegacija s podpredsednikom reškega mestnega ljudskega odbora Volkom Aničičem na čelu v Madžarsko in Češkoslovaško, na povratku pa se bo ustavila v istim namerom tudi v Avstriji. V reških gospodarskih krogih pričakujejo najugodnejše rezultate s potovanja teh delegacij. V. M.

Gradbeniška zbornica FLRJ bo imela nad tisoč članov

Beograd, 31. jan. Računajo, da bo imela gradbeniška zbornica FLRJ v članjenih nad tisoč podjetij iz vse države. Ustanovna skupščina zbornice, ki bo ustanovljena na podlagi sklepa zveznega izvršnega sveta, bo 9. in 10. marca v Zagrebu. V zbornico se bodo včlanila gradbeniška in montažna podjetja, projektniške organizacije, podjetja industrije gradbenega materiala in gradbeno obrtna podjetja.

Gradbeniški strokovnjaki, ki pripravljajo ustanovno skupščino zbornice, izjavljajo, da bo pri zbornici letos ustanovljen tudi center za pospeševanje gradbeništva. Ta center bo razpolagal s fondom za pospeševanje gradbeništva, v katerem se bodo stekali prispevki gradbenih in drugih podjetij, ki bodo letos znašali okoli 500 milijonov din.

Posvetovanje tehničnih strokovnjakov

Skopje, 31. jan. V zavodu za plan izvršnega sveta Makedonije je bila konferenca najbolj znanih hidrotehničnih strokovnjakov iz vse države, na kateri so proučevali načrte za graditev velikih hidrocentral na Crni reki pri Kavadarju in na Crnem Drimu pri Strugi. Po načrtu naj bi hidrocentrala na Crni reki dajala 216 milijonov, hidrocentrala na Crnem Drimu pa 250 milijonov kWh. Voda iz hidrocentrala na Crni reki bi se uporabljala tudi za na-

Večerne trgovske šole na Hrvaškem

20 šol — več tisoč obiskovalcev

Večerne šole niso nobena novost. Tudi na Hrvaškem so jih ustanovili že pred več leti in so imele dober obisk. Nalaganje traja 14 mesecev in je namenjeno trgovskemu oseblju. Po opravljenem izpitu dobijo absolventi iste pravice, kakor da so končali kakšno nižjo strokovno ali trgovsko šolo.

Večerne trgovske šole je doselej končalo več tisoč obiskovalcev.

Novi proizvodi tovarne žarnic »Tez« v Zagrebu

Zagreb, 31. jan. Med novimi proizvodi tovarne »TEZ« v Zagrebu so posebne žarnice za rudarske luči, luči za projektične aparate in fotoluči žarnice za fotografiranje. Letos bo izdelala tovarna še nekaj važnih proizvodov za široko potrošnjo, ki smo jih doslej vključno uvažali. M. B.

Desetletnica jugoslovanske kinematografije

Beograd, 31. jan. Ob desetletnici jugoslovanske kinematografije bo do v Beogradu v začetku marca odprl razstavo o razvoju kinematografije v Jugoslaviji. V teh dneh bodo v vseh bioskopih v državi predvajali izključno domače filme. Od leta 1946 dalje so v Jugoslaviji izdelali 53 umetniških filmov in približno 1400 kratkih dokumentarnih, znanstveno-popularnih in reklamnih filmov ter filmskih novosti. Nekaj umetniških filmov so izdelali v sodelovanju z uglednimi producenti iz inozemstva.

Domače umetniške filme so doselej predvajali v Franciji, Avstriji, Angliji, Belgiji, Nemčiji, Holandiji, Turčiji, Grčiji in v drugih državah. Nekateri umetniški in dokumentarni filmi (»Kekec«, »Dvojka« in drugi) so prejeli tudi mednarodne nagrade.

Podjetje »Iskra« povečuje proizvodnjo domačih kinoprojektorjev, številno kinematografskih dvoranih pa je danes za več kot 20% večje kakor v prvih povojnih letih. V teh dvoranah so od 1. 1946 dalje imeli 25 milijona predstev, ki jih je gledalo približno pol milijarda ljudi. Semu v zadnjih šestih letih je gledala jugoslovanska občinstvo okoli 1500 tujih umetnikskih filmov.

Primo progno so uvedli Italijani, drugo namestavljajo odpreti Grki

Prvič po vojni je reško pristanišče spet povezano s stalno inozemsko potniško-tovorno stalno inozemsko pomorsko linijo. To je poseben uspeh. Proga je pred kratkim vzpostavila italijanska paroplovna družba »SIAM« (»Societa Azionaria industrie marittime«) iz Ancone. Vsak torek prihaja sedaj v reško pristanišče ladja »Valfiorita«, dokaj velika potniško-tovorna enota 2.259 bruto ton, ki vzdržuje tedensko zvezo na progi Ancona—Mali Lošinj—Reka—Pulj—Trst—Benetke—Ancona. »Valfiorita« ostane čez noč na Reki in zjutraj nadaljuje pot. Doselej je bila na Reki dvakrat, toda obkraj je priplula brez potnikov in brez kakršnegakoli tovora, popolnoma prazna. Tudi z Reke je »Valfiorita« odplula, kakor je prišla.

Poleg splošnih značilnosti, ki smo jih omenili v zvezi z ustanovitvijo te inozemske potniško-tovorne stalne proge za Reko, pa bi bilo treba omeniti še nekaj drugih stvari.

Pri otvoritvah takih in podobnih prog naredijo navadno na ladji slavnostni sprejem, kjer se seznanijo s krajevnimi oblastmi, političnimi in pomorskimi. Pri prvem prihodu italijan-

Večerne trgovske šole na Hrvaškem

20 šol — več tisoč obiskovalcev

Večerne šole niso nobena novost. Tudi na Hrvaškem so jih ustanovili že pred več leti in so imele dober obisk. Nalaganje traja 14 mesecev in je namenjeno trgovskemu oseblju. Po opravljenem izpitu dobijo absolventi iste pravice, kakor da so končali kakšno nižjo strokovno ali trgovsko šolo.

Večerne trgovske šole je doselej končalo več tisoč obiskovalcev.

Novi proizvodi tovarne žarnic »Tez« v Zagrebu

Zagreb, 31. jan. Med novimi proizvodi tovarne »TEZ« v Zagrebu so posebne žarnice za rudarske luči, luči za projektične aparate in fotoluči žarnice za fotografiranje. Letos bo izdelala tovarna še nekaj važnih proizvodov za široko potrošnjo, ki smo jih doslej vključno uvažali. M. B.

Desetletnica jugoslovanske kinematografije

Beograd, 31. jan. Ob desetletnici jugoslovanske kinematografije bo do v Beogradu v začetku marca odprl razstavo o razvoju kinematografije v Jugoslaviji. V teh dneh bodo v vseh bioskopih v državi predvajali izključno domače filme. Od leta 1946 dalje so v Jugoslaviji izdelali 53 umetniških filmov in približno 1400 kratkih dokumentarnih, znanstveno-popularnih in reklamnih filmov ter filmskih novosti. Nekaj umetniških filmov so izdelali v sodelovanju z uglednimi producenti iz inozemstva.

Domače umetniške filme so doselej predvajali v Franciji, Avstriji, Angliji, Belgiji, Nemčiji, Holandiji, Turčiji, Grčiji in v drugih državah. Nekateri umetniški in dokumentarni filmi (»Kekec«, »Dvojka« in drugi) so prejeli tudi mednarodne nagrade.

Podjetje »Iskra« povečuje proizvodnjo domačih kinoprojektorjev, številno kinematografskih dvoranih pa je danes za več kot 20% večje kakor v prvih povojnih letih. V teh dvoranah so od 1. 1946 dalje imeli 25 milijona predstev, ki jih je gledalo približno pol milijarda ljudi. Semu v zadnjih šestih letih je gledala jugoslovanska občinstvo okoli 1500 tujih umetnikskih filmov.

Primo progno so uvedli Italijani, drugo namestavljajo odpreti Grki

Prvič po vojni je reško pristanišče spet povezano s stalno inozemsko potniško-tovorno stalno inozemsko pomorsko linijo. To je poseben uspeh. Proga je pred kratkim vzpostavila italijanska paroplovna družba »SIAM« (»Societa Azionaria industrie marittime«) iz Ancone. Vsak torek prihaja sedaj v reško pristanišče ladja »Valfiorita«, dokaj velika potniško-tovorna enota 2.259 bruto ton, ki vzdržuje tedensko zvezo na progi Ancona—Mali Lošinj—Reka—Pulj—Trst—Benetke—Ancona. »Valfiorita« ostane čez noč na Reki in zjutraj nadaljuje pot. Doselej je bila na Reki dvakrat, toda obkraj je priplula brez potnikov in brez kakršnegakoli tovora, popolnoma prazna. Tudi z Reke je »Valfiorita« odplula, kakor je prišla.

Poleg splošnih značilnosti, ki smo jih omenili v zvezi z ustanovitvijo te inozemske potniško-tovorne stalne proge za Reko, pa bi bilo treba omeniti še nekaj drugih stvari.

Pri otvoritvah takih in podobnih prog naredijo navadno na ladji slavnostni sprejem, kjer se seznanijo s krajevnimi oblastmi, političnimi in pomorskimi. Pri prvem prihodu italijan-

OB ROBU dogodkov

Pritožba Moskve

Moskovski poseg v razgovore, ki se trenutno pletejo okoli Formoze, so na zahodu sprejeli z občutljivo nejevoljo. Poročila iz nekaterih glavnih mest pravijo, da bo pritožba o »agresivnosti ZDA proti ljudski republiki Kitajske, ki jo je bil vročil sedaj predsednik Varnostnega sveta sovjetski predstavnik Sobolev, zahtevajoč, naj bi o njej najprej razpravljali, sedanjim poskušani za umiritev tamošnjega napetega položaja prej škodovala kakor pa koristila.

Sovjetska pritožba pravzaprav ni preseneča. Večje presenečenje bi bilo, če bi Moskva po tem, kar je bilo zadnje dni v Formozo izrečeno in napisano, molčala in tega ne skušala izkoristiti v svoje dobro. Navsezadnje, če si odzivamo na pritožbeno osti, potem se moramo zavedati, da je razlika med pritožbeno notico bistveno ne razlikuje tega, kar je bilo zadnje dni n. pr. iz ust Atleeya ali nekoga drugega, ki stvari gleda iz drugega kot Atleey. Razlika je le v tem, da so Atleey in drugi imenovali stvar s pravim imenom, pravi pa se upoštevali zapleteni položaja v katerem je zašla sovjetska politika ter ob tem iskalo možnost, po katerih bi bilo mogoče formoški klobčič sčasoma razplesti ne da bi o tem sploh govorili o nevarnosti miru.

Kar pa so tako v razgovoru Molotov z ameriškim novinarjem Hearstom izrečeno in napisano, to je čisto druga stvar. Molotov je izrazil mnenje, da je položaj na Daljnem vzhodu najvažnejši od vseh in vprašal Molotova, če meni, da je ta položaj resno nevaren za mir. Molotov je odgovoril pritrdilno, rekoč, da položaj na področju Formoze razumljivo vzbuja pozornost in da so po njegovem mnenju krive za to ZDA, ki se vmešavajo v notranje zadeve Kitajske. Na pripombo Kingsburyja Smitha, da je tudi britanski minister za zunanje zadeve izjavil, da Kitajska že več let nima nadzorstva nad Formozo, se je sovjetski minister za zunanje zadeve skliceval na kairsko in potsdamsko deklaracijo ter na sporazum o kapitulaciji Japonske, po katerih je Formoza kitajsko ozemlje in mora biti vrnjena Kitajski. Ko je imenoval Molotov »ena izmed največjih realističnih naših dober«, je Kingsbury Smith izrazil mnenje, da bi morali v okviru realnosti najti možnost za preprečitev vojne nevarnosti, saj sovjetski minister verjetno razume, da je v sedanjih okoliščinah malo verjetno, da bi se ZDA odrekle obrambi Formoze, dokler ne bi bile prepričane, da je mir zagotovljen. Hearst pa je dodal, da je Sovjetska zveza na ženevski konferenci uspešno delala za to, da bi se preprečila razširitev indokitajskega spora, ter vprašal, če ne bi Sovjetska zveza hotela enako ravnati tudi v vprašanju Formoze. Na to vprašanje je Molotov odgovoril, da je med indokitajskim vprašanjem in Formozo velika razlika, da pa je Sovjetski zvezi od tega, da se zmanjša mednarodna napetost in je pripravljena podpreti vse, kar bi privedlo do tega smotra. »Vmešavanje ene države v zadeve druge«, je pripomnil Molotov, »pa ne more prispevati k

Molotov o problemih Azije in Evrope

V razgovoru z ameriškim novinarjem je Molotov zatrjeval, da Kitajska nikogar ne ogroža ter da ni nihče proti varnosti ZDA — Kitajske vlade in Čangkajškove vlade ni mogoče obravnavati kot dveh strani z enakimi pravicami — Ameriška vojska oporišča okrog ZSSR dokazujejo, da ZDA ne želijo zboljšanja odnošajev, poudarja Molotov

MOSKVA, 31. jan. (Tanjug). Oddelek za tisk sovjetskega ministrstva za zunanje zadeve je sinoči razdelil tujim novinarjem gradivo o razgovoru, ki ga je imel sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov z ameriškim novinarjem Randolphom Hearstom in Kingsbury Smithom, ki sta na obisku v Sovjetski zvezi. Ameriška novinarja sta zastavila ministru za zunanje zadeve več vprašanj v zvezi s položajem na Daljnem vzhodu in v Evropi.

Hearst je izrazil mnenje, da je položaj na Daljnem vzhodu najvažnejši od vseh in vprašal Molotova, če meni, da je ta položaj resno nevaren za mir. Molotov je odgovoril pritrdilno, rekoč, da položaj na področju Formoze razumljivo vzbuja pozornost in da so po njegovem mnenju krive za to ZDA, ki se vmešavajo v notranje zadeve Kitajske. Na pripombo Kingsburyja Smitha, da je tudi britanski minister za zunanje zadeve izjavil, da Kitajska že več let nima nadzorstva nad Formozo, se je sovjetski minister za zunanje zadeve skliceval na kairsko in potsdamsko deklaracijo ter na sporazum o kapitulaciji Japonske, po katerih je Formoza kitajsko ozemlje in mora biti vrnjena Kitajski.

Ko je imenoval Molotov »ena izmed največjih realističnih naših dober«, je Kingsbury Smith izrazil mnenje, da bi morali v okviru realnosti najti možnost za preprečitev vojne nevarnosti, saj sovjetski minister verjetno razume, da je v sedanjih okoliščinah malo verjetno, da bi se ZDA odrekle obrambi Formoze, dokler ne bi bile prepričane, da je mir zagotovljen. Hearst pa je dodal, da je Sovjetska zveza na ženevski konferenci uspešno delala za to, da bi se preprečila razširitev indokitajskega spora, ter vprašal, če ne bi Sovjetska zveza hotela enako ravnati tudi v vprašanju Formoze.

Na to vprašanje je Molotov odgovoril, da je med indokitajskim vprašanjem in Formozo velika razlika, da pa je Sovjetski zvezi od tega, da se zmanjša mednarodna napetost in je pripravljena podpreti vse, kar bi privedlo do tega smotra. »Vmešavanje ene države v zadeve druge«, je pripomnil Molotov, »pa ne more prispevati k

zmanjšanju mednarodne napetosti«. Glede pripombe o »realističnem reševanju kitajskega problema« meni sovjetski minister, da ga je treba zgrabiti drugače, kot so se ga prej lotevale nekatere države. Današnji Kitajski je sedaj kot nikoli doslej potrebno, da spoštujejo njene narodne pravice in koristi, in le, če bodo tako ravnali z njo, se bodo mogle zveze z njo razvijati v korist obeh strani.

Kingsbury Smith je vztrajal pri tem, da bi morali najti kakršnokoli rešitev, četudi začasno, ki bi lahko odstranila nevarnost za razširitev spopada, na kar je Molotov odgovoril, da Kitajska nikogar ne ogroža in da bi bilo dobro, če tudi nje nihče ne bi ogrožal. »To bi bilo najbolj nujno za utrditev miru in uvedbo normalnih razmer na področju Formoze«, je dejal Molotov.

Na vprašanje Hearsta, ali bi Sovjetska zveza svetovala kitajski vladi, naj skuša mirno urediti spor, če bi ZDA isto svetovale Čangkajški, je Molotov odgovoril, da kitajske vlade in Čangkajškove vlade ni mogoče obravnavati kot dveh strani z enakimi pravicami, in da bi bil čas, da gre Čangkajšek kam drugam in ne kvarji zveze med državami, kot to dela sedaj, ko se ob pomoči ZDA drži tam, kjer ga ni prav nič treba. »Bilo bi v korist ZDA«, je nadaljeval Molotov, »če bi prispevale k normalnim razmeram na Formozu in Daljnem vzhodu ter se sprijaznile z dejanskim položajem in priznale zgodovinske spremembe v razvoju Kitajske in vsega Daljnega vzhoda.

Na vprašanje Kingsbury Smitha, kakšno je stališče Sovjetske zveze glede predloga, da bi vsaj za mesec dni prenehali sovražnosti, da bi Čangkajškova vojska lahko zapustila nekatere

otoke, kot so n. pr. Tačenski otok, kar bi zmanjšalo žrtve in bi bilo lahko prvi korak za morebitno ureditev celotnega problema, če se ne bi ponudila priložnost za dokončno ureditev sovražnosti med oboje strani, je Molotov odgovoril: »Če hoče Čangkajšek umakniti svojo vojsko s kateregakoli otoka, bi ga težko kdo pri tem oviral.«

Sovjetski minister za zunanje zadeve ni hotel odgovoriti na vprašanje Kingsbury Smitha, če bi ob morebitnem umiku Čangkajška s teh otokov kitajska vojska s kopnega napadla ladje, ki bodo sodelovale pri umiku, pripomnil pa je, da bi morali za to vprašati kitajsko vlado.

Na vprašanje, če bi bila sovjetska vlada pripravljena, vprašati o tem kitajsko vlado, je Molotov odgovoril: »Mar nas vlada ZDA prosi za to?«, nakar je Hearst odgovoril, da niti on niti Kingsbury Smith ne govori in ne nastopata niti v imenu vlade ZDA in ne v imenu Čangkajška.

Zatem so govorili o nekaterih evropskih vprašanjih. Ameriška novinarja sta se sklicevala na izjavo, ki jo je dal predsednik sovjetske vlade Malenkov za Novo leto ameriški televizijski mreži o »ameriških vojaških oporiščih okrog Sovjetske zveze«. Hearst je vprašal, če bi bila sovjetska vlada pripravljena še pred podpisom sporazuma z Avstrijo ukiniti svoje vojske in letalske baze v conah, ki jih ima zasedene, s pogojem, da bi isto storile tudi zahodne države v svojih conah.

Molotov je odgovoril, da postavlja Hearst pravzaprav dve vprašanji, od katerih se prvo nanaša na Avstrijo, drugo pa na ameriška vojaška oporišča okrog Sovjetske zveze. »Kar zadeva avstrijsko vprašanje«, je odgovoril Molotov, »upam, da je stališče Sovjetske zveze Hearstu dobro znano. Po drugi strani so ameriška vojaška oporišča okrog Sovjetske zveze in v bližini njenih meja nevarna za Sovjetsko zvezo. Vojaška oporišča so eno izmed vprašanj, ki ovirajo ureditev mnogih drugih problemov, in ne samo avstrijskega.« Je dejal Molotov, in pripomnil, da ameriška vojaška oporišča okrog Sovjetske zveze dokazujejo, da ZDA, v nasprotju s Sovjetsko zvezo, ne želijo zboljšanja odnošajev.

Ameriška novinarja sta izrazila mnenje, da je obstoj teh oporišč mogoče pojasniti z varnostnimi potrebami in v željo po ohranitvi miru. Kingsbury Smith je poudaril, da bi se mogoča ukinitve vojaških oporišč v Avstriji sčasoma razširili tudi na druga področja. Na vprašanje Molotova, kako si ameriški novinar predstavlja, da bi »mogli začeti z odpravljanjem oporišč v Avstriji in s tem nadaljevati na drugih področjih«, je Kingsbury pripomnil, da bi »tak primer utegnil postati nalezljiv, Molotov pa je odgovoril, da samo upanje na kaj takega ne bi moglo zadoščati.

Minister Molotov se je nato skliceval na ameriška vojaška oporišča v raznih krajih sveta in poudaril, da bi varnost, kakor jo razumeje ZDA, narekovala oporišča v vseh državah. Pripomnil je, da nihče ne ogroža varnosti ZDA in da je Sovjetska zveza zaposlena s svojimi notranjimi zadevami. »K zboljšanju zvez med našima državama«, je zaključil Molotov, »bi mnogo prispevala ukinitve ameriških vojaških oporišč in prehod na razmere, ki po navadi vladajo med državami z normalnimi zvezami.«

Razgovori med turškimi in italijanskimi državniki

Italija želi obnoviti svoje gospodarske zveze s Srednjim vzhodom

Rim, 31. jan. (Tanjug). Turški predsednik vlade Menderes in minister za zunanje zadeve Köprülü sta davi začela uradne razgovore s zastopniki italijanske vlade. Najprej sta se sešla s Scelbo, nato pa z ministrom za zunanje zadeve Martinom. V tujih uradnih krogih izjavljajo, da so danes govorili o položaju v Sredozemlju in na Srednjem vzhodu. Italija se posebno zanima za ukrepe, ki jih turška vlada sprejema proti arabskim državam, zato bosta Scelba in Martino skušala doseči prilagoditev stališč in politike na tem področju. V želji, da bi obnovila svoj vpliv na Srednjem vzhodu, se italijanska politika že dlje časa usmerja proti arabskim državam, želeč prodreti s svojim političnim in gospodarskim vplivom.

Pred podrgnim mesecem je italijanska delegacija obiskala vse arabske države in proučila možnosti za osvoboditev tamkajšnjega tržišča ter politično povezavo teh držav z italijanskimi interesi. Posebni zavodi v Italiji vnosi proučujejo ta problem. Pakt, ki ga je Turčija sklenila z Irakom, ter njeno prizadevanje, da bi navzela tesnejše stike tudi

NOVICE V SLIKI

Pred dnevi so se sestale v Londonu »miroljubne delegacije« iz vseh krajev Anglije ter s transparenti in letaki protestirale proti remilitarizaciji Nemčije. Demonstranti — silka kaže skupino iz Manchesterja pred londonskim parlamentom — so zahtevali, naj pospele iz njihovih okrajev podprejo njihove zahteve

Konferenca Britanske skupnosti narodov

Organizacija škotskih nacionalistov je poslala konferenci svojo resolucijo, ki zahteva samoupravo za Škotsko

London, 31. jan. (Tanjug) Na konferenci predsednikov vlad Britanske skupnosti narodov, ki se je začela danes v Londonu, so se brez odlašanja lotili razprave o položaju na Formozu. V londonskih diplomatskih krogih ocenjujejo zahtevo Sovjetske zveze, naj bi Varnostni svet nujno sklepal o agresiji ZDA proti Kitajski, kot velikansko oviro na pot, da bi prišlo do ureditve sovražnosti.

Razen omenjenega vprašanja bo konferenca obravnavala gospodarske in finančne probleme držav skupnosti. Britanski minister za finance Butler bo podal referat o konvertibilnosti funta šterlinga. Govorili bodo tudi o carinskih sporazumih in o izkoriščanju atomske energije za miroljubne namene.

London, 31. jan. (Tanjug). Sekretariat ene izmed organizacij škotskih nacionalistov, ki zahteva samoupravo za Škotsko, je danes poslal vsem delegatom konferencie predsednikom vlad Britanske skupnosti narodov zahtevo, naj bi proučili resolucijo o neodvisnosti Škotske. V resoluciji je rečeno, da je na Škotskem že dolgo močna struja, ki se bori za samostojni škotski parlament. V britanskem parlamentu je 512 angleških članov, škotskih pa samo 71, pravi resolucija.

Sovjetska pomoč Kitajski

Peking, 31. jan. Kakor poroča agencija »Nova Kitajska«, je državni svet Ljudske republike Kitajske na današnji seji proučil poročilo predsednika vlade Ču En Laja o sovjetskih predlogih za tehnično in znanstveno pomoč pri uporabi atomske energije za miroljubne namene. Svet je sprejel resolucijo, v kateri pozdravlja sovjetske predloge, izraža hvaležnost za pomoč Sovjetske zveze na tem področju in poudarja, da je ta pomoč »zgodovinsko miroljubne politike«.

Šile, pravi resolucija. Na koncu je rečeno, da bo Kitajska ob pomoči ZSSR uporabljala atomsko energijo za miroljubne namene, ne pa za vojsko.

Kitajska zavrača novozelandski predlog

Tajpeh, 31. jan. (Reuter). Casopis »Peoples Daily« piše danes, da je novozelandski predlog o ustavitvi sovražnosti ob Formozu »del prevare, ki jo vodi ZDA«. Kitajski narod »na nikakor ne more dovoli«, piše casopis in pripominja, da novozelandski predlog nima nikake pravne niti dejanske podlage, kajti »Formoza, Peskadorsko otočje, Kvezoj in Macu so nerazdelana celota kitajskega ozemlja«. Casopis pripominja, da »kitajski narod nikoli ne bo dovolil, da bi se drugi vmešavali v izvajanje suverenih pravic za osvoboditev kitajskega narodnega ozemlja.«

Dulles bo obiskal Burmo Rangun, 31. jan. (AP). — Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles bo obiskal po konferenci SEATO, ki bo prihodnji mesec v Bangkoku, tudi Burmo, kjer bo imel razgovore s predsednikom Burmanske vlade U Nujem. Predsednik U Nu je izjavil danes na tiskovni konferenci, da bo Dulles prispel v Burmo 26. februarja. V diplomatskih krogih v Ranguvu pravijo, da je burmanska vlada povabila Dullesa.

Francoski socialistični stranki grozi razcep

Pariz, 31. jan. (Tanjug) Kakor kaže, bo potrjen sklep upravnega odbora francoske socialistične stranke o izključitvi sedemnajstih poslancev in senatorjev, ker so pri glasovanju o pariških sporazumih prekršili disciplino. O tem priča glasovanje na večerajšnjih izrednih kongresih socialističnih federacij v 20 departmajih. Hkrati pa je nevarno, da bo prišlo v socialistični stranki do razkola, ker so federacije nekaterih okoliščin, zaradi katerih so nastali. Komisija je sprejela ukrepe za preprečitev omejenih sporov.

s svojimi izključenimi poslanci izstopile iz stranke. Izključitev socialističnih parlamentarcev »so potrdile velike federacije okoliščin Nord, Pas de Calais in Bouche du Rhone, katerih glasovi so izredno na številu delegatov za izredni kongres stranke odločilni, ter več manjših federacij. Federacije okoliščin Indre et Loire, Somme, Ardennes, Haute Savoie in še nekatere druge so se izjavile proti sklepu upravnega odbora. Več delegacij se je izjavilo za potrditev kazni ob pogoju, da kongres takoj pomilosti kaznovane člane.

Dulles bo obiskal Burmo

Rangun, 31. jan. (AP). — Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles bo obiskal po konferenci SEATO, ki bo prihodnji mesec v Bangkoku, tudi Burmo, kjer bo imel razgovore s predsednikom Burmanske vlade U Nujem. Predsednik U Nu je izjavil danes na tiskovni konferenci, da bo Dulles prispel v Burmo 26. februarja. V diplomatskih krogih v Ranguvu pravijo, da je burmanska vlada povabila Dullesa.

V Kostariki spet pripravno stanje

San Jose, 31. jan. (AFP) Včeraj je bila na kostarikiško-nikaraguanski meji napadena kostarikiška patrulja. Uporniki so prišli iz Nikaragve. Napad je bil zelo močan, vendar pa so se morali uporniki umakniti ojačenim protinapadom in letalstvu. Kostarikiški generalni štab je takoj poslal na kraj dogodka oddelek civilne garde, vlada pa je zahtevala od zastopnikov organizacije ameriških držav, naj pošljejo opazovalce na mejo proti Nikaragvi. Kostarikiški generalni štab je objavil pripravno stanje za vse rezerviste, ki so bili demobilizirani pred dvema dneva.

Burmansk posredovanje

Rangun, 31. jan. (AFP). — Predsednik burmanske vlade U Nu je izjavil danes na tiskovni konferenci, da je med obiskom v Pekingu decembra lani posredoval, naj bi Kitajska izpustila ameriške letalce, ki so obtoženi volunturna. Dejal je, da je to storil iz človeških nagibov, ne da bi se spuščal v to, če so letalci krivi ali nedolžni. Predsednik U Nu je povedal, da sicer ni dobil odgovora, da pa mu je kitajska vlada objavila, da bo proučila njegov predlog.

NEW YORK, 31. jan. (AP). Sodnik ameriškega vrhovnega sodišča William Douglas je izjavil, da bi politična rešitev kitajskega problema terjala dokončno priznanje Kitajske po vladi ZDA in njen sprejem o ZN.

Zadnji poskus

Čeprav kairska konferenca ne ni zaključena, kaže, da poskus Egipta, da bi preprečil razcep v Arabski ligi, ni uspel, vsaj ne tako, kot si je Egipt želel. Specialna misija arabskih držav, ki je v kairske konference odpotovala v Bagdad, da bi Nuri Saida odvrnila od iraško-turškega pakta, je po zadnjih dogodkih in izjavah odgovornih iraških voditeljev bolj formalnega značaja in si od nje ni obetati posebnega uspeha. Realno močni uspeh bi bil lahko le v tem, če bi Egiptu uspelo odvrniti ostale arabske države od pristopa k iraško-turškemu paktu.

Zahodni diplomati si lahko mislejo roke od zadovoljstva, saj so z uspešnim manevrom minirali enotnost arabskih dežel prav v trenutku, ko je kazalo, da se bo po zaslugi egiptovskega prizadevanja Arabska liga opomogla in si zgradila svoj sistem kolektivne varnosti, ki ne bi bil odvisen od nobenega bloka sil. Cim pa je Irak prelomil to enotnost in se po zadnjem komuničanju, ki je bil izdan v Bagdadu, tudi ne smatra več vezanega na Arabsko ligo in na pakt o kolektivni varnosti arabskih dežel, nastaja nevarnost nadaljnega razkroja in možnost nadaljnega povezovalnega posameznih arabskih dežel po bilateralnih pogodbah z zahodnimi državami.

Podobne taktike kot sedaj na Srednjem vzhodu se je Zahod že prej poslužil tudi v jugovzhodni Aziji, le da je bila izvedba tam morda nekoliko manj dramatična. V obeh primerih gre za miniranje kompaktnosti skupine držav, ki žele voditi neodvisno politiko, držav, ki se s komaj otresele kolonializma in si zato ne žele več nikakršnega protivitelstva Zahoda, čeprav bi bilo po drugi strani napadno misliti, da so te države od Zahoda sovražno razpoložene. Verjetno pa bo udarec, ki je bil zadan Arabski ligi, hujši, kakor je bil v jugovzhodni Aziji, kjer se je kljub povezanosti Pakistana in Sijama z zahodnim blokom vendarle ohranila neka vez z ostalimi neodvisnimi državami s pomočjo Colombo konference, medtem ko Arabski ligi grozi popolni razkroj.

Problem Formoze pred Varnostnim svetom

(Nadaljevanje s 1. strani) narekuje ameriška obrambna politika. »Jasno je, da mora dobiti zastopnik LR Kitajske svoje mesto v Varnostnem svetu. Dokler

Viceadmiral Alfred M. Pride, poveljnik sedme ameriške flote (desno) s Čangkajškom

bo na tem mestu sedel zastopnik Čangkajškove marionetne vlade, bodo pogajanja vedno težka«, je dejal Atleey.

Tokio, 31. jan. (AFP). Vrhovni poveljnik ameriškega tihomorskega brodograja admiral Stump je davi s Formoze prispel v Tokio, kjer je imel razgovor z vrhovnim poveljnikom ameriških sil na Daljnem vzhodu generalom Hullom in admiralom Galaghanom, poveljnikom pomorskih sil na Daljnem vzhodu. Admiral Stump nadaljuje pot v Pearl Harbour, kjer je njegov glavni štab.

zanesljivih virov se je zvedelo, da je kuomintansko obrambno ministrstvo danes ukazalo garniziji na otoku Taččen, naj bo pripravljena za morebitni kitajski napad. Zvedelo se je tudi, da je Čangkajšek odložil »preuvertitev« te garnizije, dokler predsednik ZDA Eisenhower ne bo določil ameriške obrambne črte za Formozo in Peskadorske otoke.

London, 31. jan. (Reuter) Britanski predsednik Churchill je danes s člani vlade proučil krizo okrog Formoze in obtožbo Sovjetske zveze, da so ZDA zagrešile »napadnala dejanja proti Kitajski«. Britanska vlada je poslušala poročilo ministra za zunanje zadeve Edena o sovjetski demarši, ki jo imajo za protiuukrep na predlog Nove Zelandije, naj bi prenehali sovražnosti v formoški ožini. Eden je poročal tudi o razgovoru, ki ga je imel sinoči z indijskim predsednikom Nehrujem.

Med rudarji in kmeti na Dolenjskem

Nekaj kilometrov oddaljeni od Selnice so na dolenski strani prijazna naselja Tržišče, Maljkovec, Gabriela, Krmelj, Sentjanž, kjer prebivajo preprosti, veseli ljudje, ki se bavijo s poljedelstvom, vinogradništvom in s delom v rudniku rjavega premoga v Krmelju, prijaznem kraju med Tržiščem in Sentjanžem, v objemu številnih gozdov in nizkih gričev, posejanih tu in tam s polji in travniki. Človek, ki pride v Krmelj s vlakom ali pa tudi peš, takoj razloži ta kraj od ostalih po ropotu rudniških vozov in lokomotiv. Krmeljski rudnik obratuje že okrog 80 let, je pa slabo mehaniziran in zaradi česar proizvodnja precej trpi. V zadnjih letih je ukinilo vodstvo rudnika za izboljšanje delovnih pogojev že precej in se razmere polagoma boljajo. Tistim, ki so videli ta kraj že v stari Jugoslaviji, ga danes bolj težko prepoznajo. Tu so v zadnjih letih zgradili več novih stanovanjskih hiš za rudarje, ki se v marsičem razlikujejo od starih, nezdarih in iz lepene kritih stanovanjskih barak, ki so jih prav tako temeljito prenovili. Obnovili so tudi med zadnjo vojno močno poškodovano nekdanjo bolnišnico, ki služi danes potrebam osnovne šole. V njej je tudi več stanovanj. Pred nekaj leti so odkrili v Krmelju spomenik, na katerem so ovekovečena imena številnih, za svobodo padlih rudarjev, in izročili svojemumu namenu lep kulturni dom, lani pa so zgradili še novostavbo, v kateri je dobila svoje prostore ambulanta.

Dolenski domačija v februarjem soncu

lji, ima že okrog 80 članov. Društvo bo letos gradilo svoje strelisce.

Malkovec je vas, ki je na redila name izredno lep vrtis

Mednarodne zveze Ljudske mladine in Zveze študentov Jugoslavije

BEograd, 31. jan. — Ljudska mladina Jugoslavije je lani vzpostavila tesnejše stike z mnogimi demokratičnimi mladinskimi organizacijami po svetu, zlasti z nacionalnimi organizacijami socialistične mladine in z mladinskimi organizacijami Indije, Burme, Indonezije in Japonske. V Evropi so bile vzpostavljene zveze z vsemi socialističnimi mladinskimi organizacijami, razen z organizacijami v skandinavskih državah. Na področju razvoja v centralnem komiteju Ljudske mladine menijo, da bodo vzpostavljene zveze tudi s socialističnimi mladinskimi organizacijami v teh državah. Namernavani so tudi izmenjava oficinskih delegacij med Ljudsko mladino Jugoslavije in socialistično mladino Norveške, medsebojni obiski skupine voditeljev LJM in socialistične mladine Švedske ter neposredni stiki z organizacijami v Finski in Danski.

Letos bo Ljudska mladina Jugoslavije priredila v Zadru seminar, na katerega bo povabljenih okoli 50 mladinske socialistične zveze študentov države. Medbojni obiski skupin voditeljev LJM in socialistične mladine Švedske ter neposredni stiki z organizacijami v Finski in Danski.

Leto 1952 so tudi kmetijski rudarji ustanovili svojo »Svobodo«, ki je dosegla že kar lepe uspehe. Občutne težave pa ji povzročata pomanjkanje kulturnih delavcev; pevski zbor je vseskozi nima svojega pevovodje. Društvo ima dramatsko družino, šahovsko sekcijo, ljudsko univerzo in pevski zbor, v katerem pa bodo začeli delati v njenem okvirju še rokometaši. V minuli jeseni je oživela tudi

Prodanje nove knjige
Standardni ALATNI ČELICI (priručnik)
analiza — karakteristika, opisna tehnika obraba, vrne upotrebe — koristen tehniški svetil table uporedjenja
TEHNOPROMET Beograd
— okoli 300 strani
— okoli 200 slik in diagramov po 300 din brez poštnine trdo vezana
je verljivo podjetje
TEHNOPROMET
Izdavačkom preduzeč
»RADA«
Beograd, Ulica Škaderska br. 23
NAROČILA IN NAPLACILA dostavljajte v bodoče založniškemu podjetju »Rada«, ki bo izvršilo dosedanja naplaciila in plačila in vršilo prodajo.
Izkoristite priložnost in nabavite neobhodni priručnik po zelo polularni ceni, ki bo dotiskan v teh dneh.

Knjiga je namenjena bodočemu kadru v strokovnih šolah, s priljubljenim, kar je lahko posluževal tu pekovski pomočniki, ki se pripravljajo na to, da opravijo mojstrski izpit.
Na začetku obravnava knjiga je izvedbenih testov, ki so pomembna za vse pekovne živilske stroke, namreč higieno pri delu v pekovski stroki. Nato obdeluje žito, meljavo, celotni tehnološki proces pri izdelovanju testa in pripravi. Sledi poglavja o napakah in boleznih kruha, ki zmanjšujejo hranilno vrednost in poslabšajo izgled; knjiga navaja, kako nastajajo te napake in boleznin in kako jih je možno preprečiti. V knjigi bo tudi precej slik, ki bodo ponazarjale besedilo.
Knjiga bo kaj primerna podlaga za nadaljnji študij v pekovski stroki. Strokovno sta jo pregledala direktor živilskega laboratorija inž. Emilija Letonja in načelnik oddelka za higieno prehrane dr. Damjana Behler, strokovni pa prof. Stane Mihelič.
Nova strokovna knjiga o pekovski stroki je rezultat večletnega študija avtorja, ki je knjigo na osnovi teoretičnih in praktičnih izkušenj prilagodil našim potrebam.

Počitniška zveza se pripravlja
Pred nekaj dnevi se je v Ljubljani končal štiridnevni seminar voditeljev Počitniške zveze, ki ga je organiziral glavni odbor PZ Slovenije. Seminarja se je udeležilo 48 zastopnikov posameznih družen in odborov Počitniške zveze. Delo v seminarju je bilo razdeljeno tako, da so vsak dan obdelali po eno ali dve področji iz celotne dejavnosti. Med organizacijskimi zadevami so močno poudarjali potrebo za še večjo razširitev PZ med delavsko mladino. Domenili so se tudi, da je zadnji rok za vpis 1. marec.
Letos namerava Počitniška zveza ponoviti krožno poučno potovanje po Jugoslaviji, organizirati tabor v Rovinju, več pohodov po poteh partizanskih brigad in ofenziv, nekaj krajših izletov po notranjosti države in tabor v Ribnem pri Bledu. Tudi za one, ki bi radi v inozemstvo, bo poskrbljeno. K. G.

Občni zbor »Svobode« Kridičevo
Pred nekaj dnevi je bil občni zbor »Svobode« v Kridičevu, ki je za njegovo priredil glavni odbor PZ Slovenije. Seminarja se je udeležilo 48 zastopnikov posameznih družen in odborov Počitniške zveze. Delo v seminarju je bilo razdeljeno tako, da so vsak dan obdelali po eno ali dve področji iz celotne dejavnosti. Med organizacijskimi zadevami so močno poudarjali potrebo za še večjo razširitev PZ med delavsko mladino. Domenili so se tudi, da je zadnji rok za vpis 1. marec.
Letos namerava Počitniška zveza ponoviti krožno poučno potovanje po Jugoslaviji, organizirati tabor v Rovinju, več pohodov po poteh partizanskih brigad in ofenziv, nekaj krajših izletov po notranjosti države in tabor v Ribnem pri Bledu. Tudi za one, ki bi radi v inozemstvo, bo poskrbljeno. K. G.

in je ne bom tako kmalu pozabil. Leži visoko v hrihrib nad Tržiščem, na prijaznem kraju, od koder se nudi lep razgled po Dolenjski in na Trdinove Gorjanice. Tam, v daljavi, pod gozdom se vije bela cesta, ki vodi do kača neznanu kam, spet drugje obvisi oko na zelenih gozdovih, kammolomu... Tu spredaj pred teboj se spuščajo v dog

Gabriele so majhno naselje nad Krmeljem in spadajo k občini Tržišče. Ena najdelavnejših organizacij v vasi je mladinska. Njeni člani nastudirajo vsako leto kakšno igro in z njo gostujejo tudi po okoliških vaseh. Imajo tudi šahovsko sekcijo, prirejajo proslave ob državnih praznikih in pridno pomagajo povsod, kjer je pomoč potrebna. Mladina iz Gabriel je bila za svoje delo že večkrat pohvaljena.

Poglejmo za kratek čas še v Sentjanž, rojstni kraj narodnega heroja Milana Majcena. Tu bodo zgradili novo ljudsko šolo, ki bo mnogo lepša in prostornejša kakor stara, ki je bila porušena v minuli vojni. Novega šolskega poslopja se še posebno veselijo tamkajšnji otroci, ki so sedaj stikajo v tesnih, temnih in nezdravih prostorih.

Lepi so ti kraji v vinorodni Dolenjski in tudi življenje v njih je iz leta v leto prijetnejše, česar se vsi prebivalci, ki so v času narodnoosvobodilne borbe mnogo pretrpeli, od srca veselijo. Naj ponovim še enkrat besede nekdanjega krmeljskega rudarja, ki je dejal: »Danes imamo vse, za kar smo se borili in kar smo si nekoč močno želeli: boljše delovne pogoje, možnost kulturnega udejstvovanja in kar ji najvažnejše, rudnik s svojih rokah.« Jane Koprivc

Na Poljanah so izžrebali kanarčke
V večji Poljanski gimnaziji se je zbralo v nedeljo po končani razstavi domačih ptic, eksotov in karkarjav harcerjev nad 500 otrok in odraslih.
Prišla je mala deklica z vrško, v kateri so bile številke za žrebanje. In drobna roka je pričela vleči številke druga za drugo. Vsi

so nemirno pogledovali na razstavne kataloge, ki so bili opremljeni s številkami in vešaji kot srečke, kajti vsaka izvlečena številka je pomenila enega izmed petnajstih kanarčkov ali dveh malih papig tric.
Prva izžrebana številka 164 je zadelo priredil harcerja s kletko. Tudi druga — 446 je pomenila kanarčka s kletko. Številke 134, 306, 143, 913, 911, 130, 564, 368, 234, 519, 443, 93, 751 so zadele kanarčke, številki 829 in 728 pa dve mali papige. Med navzočimi so bili le trije srečni dobitniki. Ostali izžrebani papige so Poljanski gimnazijci v prireditelju pri hišniku Janju 20. nedelje 6. februarja.
Vsem, ki so kakor koli prispevali k lepemu uspehu razstave, se Društvo za varstvo in vzgojo ptic najlepše zahvaljuje. —rič

Pomemben bo letos sestanek zastopnikov študentskih unij držav Balkanske zveze, ki bo 28. februaria v Instanbulu ob oblični podpisu anarskega sporazuma.
V naftu Zveze študentov je tudi pošiljanje študentov na strokovne prakse in seminarje v druge države. Po načrtu bo okoli 400 študentov raznih panog znatno po mesec dni na strokovni prakti v inozemstvu.

Ljudska mladina in Zveza študentov Jugoslavije za sedaj ne marata vzpostaviti stikov z mladinskimi študentskimi organizacijami vzhodnih državah. V centralnem komiteju Ljudske mladine so mnenja, da zaradi dosedanjega stališča teh organizacij in zaradi tega, ker niso nile jamstva za dejansko enakopravno sodelovanje in ker je med LJM in temi organizacijami še mnogo nerazčiščenega, ne prihaja v Zveze študentov Jugoslavije pri njihovih aktivah. V kolikor se bo izpraznilo njihovo stališče, mednarodnih odnosih, bosta Ljudska mladina in Zveza študentov Jugoslavije proučili možnosti stikov in razgovorov.

gtrajajo v njem grozi za zgodom.
Ta vas je dala v zadnji vojni mnogo žrtev. To nam dokazuje lep spomenik sredi vasi. Tudi danes so tu ljudje aktivni in zavediti državljanji. To dolgo so si želeli električno luč, ki jo bodo v kratkem tudi dobili, saj so se lotili elektrifikacije z vso vnemo.

Gabriele so majhno naselje nad Krmeljem in spadajo k občini Tržišče. Ena najdelavnejših organizacij v vasi je mladinska. Njeni člani nastudirajo vsako leto kakšno igro in z njo gostujejo tudi po okoliških vaseh. Imajo tudi šahovsko sekcijo, prirejajo proslave ob državnih praznikih in pridno pomagajo povsod, kjer je pomoč potrebna. Mladina iz Gabriel je bila za svoje delo že večkrat pohvaljena.

Poglejmo za kratek čas še v Sentjanž, rojstni kraj narodnega heroja Milana Majcena. Tu bodo zgradili novo ljudsko šolo, ki bo mnogo lepša in prostornejša kakor stara, ki je bila porušena v minuli vojni. Novega šolskega poslopja se še posebno veselijo tamkajšnji otroci, ki so sedaj stikajo v tesnih, temnih in nezdravih prostorih.

Lepi so ti kraji v vinorodni Dolenjski in tudi življenje v njih je iz leta v leto prijetnejše, česar se vsi prebivalci, ki so v času narodnoosvobodilne borbe mnogo pretrpeli, od srca veselijo. Naj ponovim še enkrat besede nekdanjega krmeljskega rudarja, ki je dejal: »Danes imamo vse, za kar smo se borili in kar smo si nekoč močno želeli: boljše delovne pogoje, možnost kulturnega udejstvovanja in kar ji najvažnejše, rudnik s svojih rokah.« Jane Koprivc

Na Poljanah so izžrebali kanarčke
V večji Poljanski gimnaziji se je zbralo v nedeljo po končani razstavi domačih ptic, eksotov in karkarjav harcerjev nad 500 otrok in odraslih.
Prišla je mala deklica z vrško, v kateri so bile številke za žrebanje. In drobna roka je pričela vleči številke druga za drugo. Vsi

so nemirno pogledovali na razstavne kataloge, ki so bili opremljeni s številkami in vešaji kot srečke, kajti vsaka izvlečena številka je pomenila enega izmed petnajstih kanarčkov ali dveh malih papig tric.
Prva izžrebana številka 164 je zadelo priredil harcerja s kletko. Tudi druga — 446 je pomenila kanarčka s kletko. Številke 134, 306, 143, 913, 911, 130, 564, 368, 234, 519, 443, 93, 751 so zadele kanarčke, številki 829 in 728 pa dve mali papige. Med navzočimi so bili le trije srečni dobitniki. Ostali izžrebani papige so Poljanski gimnazijci v prireditelju pri hišniku Janju 20. nedelje 6. februarja.
Vsem, ki so kakor koli prispevali k lepemu uspehu razstave, se Društvo za varstvo in vzgojo ptic najlepše zahvaljuje. —rič

KRIŽANKA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52

VODORAVNO: 1. postaven, lepe rasti, 7. sožitje, skupno življenje, 14. izvedensko poročilo, 16. ljudje, zbrani v dolocen namen, 17. prečni drog v kozoču, 18. živahen, bister, 19. vojaški tabor, 21. grška črta, 22. fajgelj, levjaka (okrasna rastlina), 24. steza, 25. ozdralni zalmeč, 26. slavilni govor, hvalospev, 28. kraljica pri naslovu, 29. zemeljski tečaj, 30. zataknjen sem, skrivam se, 31. zaključek šahovske igre, ki pomeni delitev točke, 32. tuje moško ime, 33. znamenje sovjetskih avtomobilov, 36. pritičnik kora, 37. češko moško ime, 38. morebiten, 41. izrek, domisljica, 42. portugalska kolonija v zahodni Afriki.
NAVPIČNO: 1. izbor, izbira, 2. izdelovalni blago, 3. tuje žensko ime, 4. znano belgijsko letovišče, 5. tuje žensko ime, 6. neumen, priročno, 7. zaključek v logičnem sklepanju, 8. predlog, 9. ime vodje kitajskega osvobodilne ga gibanja, 10. izliv, 11. rokodelstvo, 12. živalski vrt, 13. država v Južni Ameriki, 15. visoka planota v srednji Aziji, 20. počivam, 22. duhovitosst, norčije, 23. mesto na vzhodnem Češkem, 26. ponikva, 27. srbsko moško ime, 28. vrsta vezanih plošč, 29. pisalna potrebščina, 31. igra na konjih, 32. kraljica britanskega vojnega letalstva, 34. nasp, ki zadržuje vodo, 36. jadranski otok, 39. osebni zalmeč, 40. francoski nedolotni člen.
Rešitve prejšnje križanke
VODORAVNO: 1. atomist, 7. Grobovt, 12. nič, 13. oko, 16. kasta, 17. ene, 18. enkolon, 21. tri, 22. stiska, 24. pograd, 26. tona, 27. tiara, 30. reva, 31. prekrasna, 34. vezaj, 38. red, 37. Amand, 40. sto, 41. upetost, 44. vsi, 45. aleli, 47. toraks, 49. 90. Menelik.
NAVPIČNO: 1. arest, 2. Tinto, 3. oiein, 4. me, 5. leek, 6. toč, 7. gol, 8. okno, 9. Ba, 10. ostre, 11. Stravinski, 12. Taida, 13. sapa, 25. gram, 28. kre, 29. 15. kabareti, 19. nate, 20. opas, Rado, 32. rjuti, 33. naton, 34. vado, 35. zolj, 38. aval, 39. disk, 42. pic, 43. ste, 44. en, 45. re,

KULTURNI RAZGLEDI

PREDKONGRESNO POSVETOVANJE AMATERSKIH REŽISERJEV

Pomanjkanje režiserjev — osnovni problem amaterskih gledališč

LJUBLJANA, 31. jan. V pripravo na III. kongres Ljudske prosvete Slovenije, ki je predviden za drugo polovico meseca aprila letos, je bilo v petek, 28. t. m. v Domu Srednje tehnične šole na Vidovdanksi cesti posvetovanje amaterskih režiserjev, ki se ga je udeležilo nad 100 režiserjev - amaterskih iz vse Slovenije. Posvetovanje je vodil predsednik glavnega odbora Ljudske prosvete Slovenije France BEVK, uvodno misli pa je podal tajnik glavnega odbora tov. Janko LIŠKA.

Posvetovanje, ki je bilo že tretje v vrsti podobnih posvetovanj iz posameznih dejavnosti Ljudske prosvete in je imelo namen zainteresirati ter mobilizirati široke vrste prosvetnih delavcev širom po domovini za kongres, je osvetlilo celo vrsto perečih vprašanj, ki zavirajo še večji razvoj naših amaterskih gledališč, in dalo koristne napotke za nadaljnje delo na tem področju.

Največ pozornosti je posvetovanje posvetilo vprašanju vzgoje novih režiserjev, ker je pomanjkanje le-teh najboljše vprašanje naših amaterskih odrov. Režiserjev, zlasti strokovno in obremen tudi ideološko ter politično dobrih, primanjkuje skoraj vsem ljudskoprosvetnim društvom in »Svobodam«, pri tem pa stoje poklicni prosvetni delavci po naših šolah v mestih in v večjih industrijskih središčih skoraj absoltuno ob srani, učitelj na posebejnemu pa so nasprotno temu pogosto primer legendarne poživrovalnosti. Podobno je tudi z ostalo inteligenco, ki se le v redkih primerih približa prostemu delavskemu ali kmetuemu življu in sodeluje v njegovih društvih. Kot kriček primer takega stanja je bil iznesen primer Kranja, ki ima okoli 8.000 delavcev in tri »Svobode«, a vse tri tpe na pomanjkanje režiserjev, čeprav je v kraju več št učiteljev in profesorjev in druge inteligence ter še poklicno gledališče povrh. Značilen je tudi primer »Svobode« v Zg. Šiški, kjer je na osnovni šoli in gimnaziji okoli 40 učnih moči, še več pa je inteligence in Listostroju. Izmed vseh teh ima društvo enega samega režiserja, njen drugi režiser pa je žena šolskega sluga in mati več otrok, ki je našla čas in možnosti ter se usposobila v prvorazredno režiserko. Posvetovanje je s tem v zvezi tudi ostro obsojilo zaslužkarstvo nekaterih poklicnih igralcev in režiserjev, ki izkoriščajo to stisko in se ponujajo društvom proti plačilu po 10 do 40.000 din. S tem pokažejo le svoj pohlep po denarju, kar je zgornovo zrcalo njihovih moralnih in ideoloških ter političnih vrednot, spričo katerih postane vsa njihova »visoka kvaliteta« enaka ničl. Prav tako je posvetovanje obsojilo tudi nekatero klubov poklicnih prosvetnih delavcev, in sicer tiste, ki so samemu sebi namen in služijo je zapiranjem poklicnih prosvetnih delavcev samih vase. Kor primer takega bolj škodljivega kakor pa koristnega

ne in politične plati režiserja ter izbiri repertoarja, ki povzroča režiserjem amaterskih odrov čisto največ težav. Naloga naših odrov je s pomočjo igralcev vplivati na ljudi in zato ni vseeno niti kaj igramo niti kako igramo, oziroma kao je stvar naštdirana. Bolj kakor vse ostalo je tudi pri odrskem delu važna ideina osnova. Režiserja je treba zato tudi politično usposobiti, da bo pri izbiranju repertoarja zasledoval določeni cilj in vsakemu delu znal dati tudi duha, ki ga dočituje duha in resmi zasleduje. Vsak komad, ki ga režiser mora poznati politično in ideološko obdobje, v katerem je delo nastalo, ter cilj, ki ga delo zasleduje, sicer igralec ne more pravilno odigrati svoje vloge. Posvetovanje je pri tej točki dnevnega reda obsojilo amerikanizem, ki ga v zadnjem času forsirajo nekatera naša poklicna gledališča in gledajo v njem svoj vzor. Kor primer, kako globoko je bila idejnost v predvojni »Svobodah« in »Vzajemnosti« in kako močno je bila v teh društvih napredna razredna in politična zavest, ga je delegat iz Maribora navedel, da je ugotovil, v je v Mariboru okoli 60% vseh borcev NOV ter talcev in internirancev izšlo prav iz teh delavskih društev.

Posvetovanje je razpravljalo radi o lastništvu dvoran, ki je marsikje še vedno neurejeno in pogosto nekaterim društvom velike preglavice. S tem v zvezi so bile iznesene in ožigosane izkoriščevalske težnje nekaterih nazadnjaških odborov kmetijskih združenj in drugih lastnikov dvoran, ki se ne stramujejo iz poživrovalnosti prosvetnih delavcev - prostovoljcev, kovati dobiček. Prosvetno društvo v Svečini, tik ob naši severni meji, plačuje na primer tamošnji kmetijski združenju letno nič manj kakor 120.000 dinarjev za najemno dvorano, medtem ko številne druge kmetijske zadruge podpirajo prosvetna društva na svojem področju, ker je to tudi v njihovih programih in imajo celo posebne sklade zato. Ni redko primer, da posamezna kmetijska združenja prispeva po 150.000 dinarjev in še več za posamezno društvo, zato pa je primer Svečine vreden tem večje graje. Podobno, kakor v Svečini je tudi v Slovenjem Gradcu, kjer stane dvorana za eno samo predstavo 6000 dinarjev.

Številni delegati so na posvetovanju izrazili mnenje, da so taka posvetovanja zelo koristna in da jih je zato potrebno še in pogosteje sklicivati. Z navdušenjem je bil sprejet tudi predlog, naj bi se osnoval poseben svetovnj 15 do 20 režiserjev - amaterskih, ki bi temeljito zasledovali in proizkušali vsa problematika amaterskih odrov, se sestajali pogosteje kakor širša posvetovanja ter svoje zaključke in praktične nasvete ter strokovne prispevke strokovnjakov za posamezna vprašanja objavljali v »Ljudski prosveti«. Prav tako pa je bila podčrtana tudi potreba, naj bi prosvetni delavci širom po Sloveniji o problemih svojih odrov in ostale družbene dejavnosti dopisovali tudi v dnevnem časopisu.

Delo sežanske „Svobode“ je postavljeno na solidne temelje

Sredi decembra je imelo DPD »Svoboda« v Sežani svoj redni letni občni zbor, na katerem je bilo ugotovljeno, da šteje društvo zdaj 180 članov. V okviru društva so ustanovljene dramska, glasbena, pevška in lutkovna sekcija, ideološki krožek ter ljudska univerza. Občni zbor j sklenil, da se ustanovi še kino sekcija. Izmed sekcij je trenutno najbolj aktivna dramska sekcija, ki ima v letošnji sezoni na programu 6 premier, od katerih je bila doslej uprizorjena Ocvirkova drama »Kobli padli ozivel«. Tik pred uprizoritvijo se komedijo »Mrtni ne plačujejo davka« (gotovo so jo že uprizorili), študirajo pa tudi Zvanovo »Kurentovo nevesto« ter bodo takoj za njo pričeli s študijem Wernerjevega »Komedijanta Hermelina« v Bradačevem prevodu.

Slovenskega okteta iz Ljubljane ter gostovanja igraljskih družin iz sosednih okrajev.

V primerjavl s kulturnim mrtvom iz prvih let po priključitvi teh krajev novi Jugoslaviji je bilo leto 1954 tudi v tem oziru plodno in razveseljivo razgibano, četudi prosvetno življenje v sežanski okrajui še ne dohiteva gospodarskega napredka. Ustvarjeni pa so vsi pogoji, da bo »Svoboda« v Sežani letos še bolj okrepla svojo kulturno in splošno prosvetno, pa tudi marksistično-ideološko dejavnost. Razen dobrih režiserjev ima društvo tudi poživrovalne glasbene strokovnjake, ki se trudijo, da bi navdušili in vzgojili tim več dobrih godbnikov. Društvo je na občnem zboru nagradilo nekatero aktivne člane s poveljnimi diplomami.

Poleg novega upravnega odbora je bil izvoljen na občnem zboru tudi odbor za gradnjo kulturnega doma, ki ga nameravajo pričeti graditi že letos. Tako je končno tudi v Sežani prebit led konstruktivnemu prosvetnemu delu, v katero naj bi se v čim večjem številu vključila naša napredna mladina in tako postala vreden nosilec kulturnih pridobitev revolucije. J. Z.

Slovenskega okteta iz Ljubljane ter gostovanja igraljskih družin iz sosednih okrajev.

Slovenski oktet je imel na sporedu v glavnem umetno in narodno pesem slovenskih skladateljev, poleg tega pa je izvedel po eno skladbo Gotovca, Mokrajevca in Tajčevića.
Izvajanje posameznih pesmi je bilo dovršeno in petje Slovenskega okteta je osvojilo vse poslušalce. Lep, zvočen glasovni material, muzikalno izdelana dinamika in dikcija članov Slovenskega okteta, kakor govorit ocenaa beograjskega kritika, so prišli tudi na tem koncertu v celoti do izraza. Z izredno popolnim in živim prednašanjem je Slovenski oktet posredoval svojo glasbo številnim poslušalcem, katerih iskrenu navdušenost in priznanje se je stopnjevalo od točke do točke.
Podoben uspeh je dosegel slovenski oktet tudi s koncertom v Zemunu.

Slovenski oktet v Beogradu in Zemunu

Slovenski oktet, katerega kulturna dejavnost je naši javnosti dobro znana, je pred kratkim gostoval v Beogradu in Zemunu. Slovenski oktet je v štirih letih svojega obstoja priredil v Jugoslaviji in zamezljivo vrsto uspešnih koncertov, ki so jih poročila in kritično odlično ocenila. Za njegovo gostovanje v Beogradu, kjer je prvič nastopil, je bilo veliko zanimanje zlasti med beograjskimi Slovenci, pa tudi med ostalimi glasbenimi in kulturnimi krogi.
Sredi plodovite beograjske koncertne sezone je koncert Slovenskega okteta iz Ljubljane privalbil številne poslušalce, ki so skratkaj napolnili velika dvorano Kolarčeve Univerze. Med navzočimi so bili tudi mnogi ugledni javni in kulturni delavci.

Najlepše branje za vašo družino
— ilustrirana revija »TOVARIŠI«

